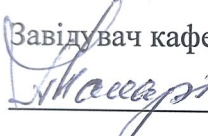

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки та міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

 Петро МАКАРЕНКО

«03» вересня 2024 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна)

Економіка підприємства

Освітньо-професійна програма Геодезія та землеустрій

спеціальність 193 Геодезія та землеустрій

галузь знань Архітектура та будівництво

освітній ступінь бакалавр

Навчально-науковий інститут агротехнології, селекції та екології

Полтава

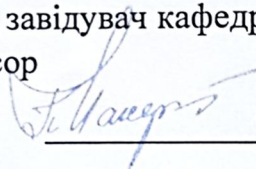
2024-2025 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Економіка підприємства» для здобувачів вищої освіти за освітньо-професійною програмою Геодезія та землеустрій спеціальності 193 Геодезія та землеустрій.

Мова викладання - державна

Розробник: Петро Макаренко, завідувач кафедри економіка та міжнародні економічні відносини, д.е.н., професор

«02» вересня 2024 року

Петро МАКАРЕНКО

Схвалено на засіданні кафедри економіки та міжнародних економічних відносини

Протокол від «02» вересня 2024 року №1

Погоджено гарантом освітньої програми

Геодезія та землеустрій

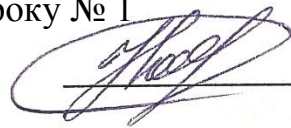
«02» вересня 2024 року

Вадим ЧУВПИЛО

Схвалено головою ради з якості вищої освіти спеціальності 193 Геодезія та землеустрій

Протокол від «02» вересня 2024 року № 1

Світлана НАГОРНА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма 193ГЗбд_2024[1](стн) 193ГЗбд_2024
Загальна кількість годин	90
Кількість кредитів навчальної дисципліни	3
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова, вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр, курс)	2
Семестр	4
Лекції, годин	16
Практичні, (семінарські), годин у тому числі індивідуальні завдання (годин)	14
Самостійна робота, годин	60
Вид підсумкового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Сформувати у здобувачів вищої освіти сучасне економічне мислення і систему спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку системи показників, що їх характеризують.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік дисциплін та практик які передують її вивченню: «Вища математика», «Право» (за фаховим спрямуванням).

4. Компетентності:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі геодезії та землеустрою.

Загальні:

ЗКЗ. Здатність планувати та управляти часом.

ЗК9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК12. Здатність реалізувати свої права та обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства і необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав та свобод людини і громадянина в Україні

Спеціальні (фахові):

ФК2. Здатність застосовувати теорії, принципи, методи фізико-математичних, природних, соціально-економічних, інженерних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

ФК8. Здатність здійснювати професійну діяльність у сфері геодезії та землеустрою з урахуванням умов професійної і цивільної безпеки, охорони праці, соціальних, екологічних, етичних, економічних аспектів.

5. Програмні результати навчання / результати навчання

РН2. Організовувати і керувати професійним розвитком осіб і груп.

РН3. Доносити до фахівців і нефахівців інформацію, ідеї, проблеми, рішення, власний досвід та аргументацію.

РН5. Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою.

РН15. Розробляти і приймати ефективні рішення щодо професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою, у тому числі за умов невизначеності.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
РН5 РН2 РН3	Знати теоретичні засади економічної діяльності суб'єктів господарювання. Розрізняти і систематизувати основні напрями господарсько-фінансової діяльності підприємства. Аналізувати головні та альтернативні стратегії підприємства при використанні завдань геодезії та землеустрою. Знати види та класифікацію земельних ресурсів підприємства Аналізувати структуру угід підприємства. Розрізняти показники забезпеченості та ефективності використання угід підприємства. Застосовувати знання теми при розв'язуванні ситуаційних завдань щодо визначення ефективності використання угід підприємства. Знати поняття та класифікацію персоналу підприємства. Аналізувати структуру персоналу підприємства. Розрізняти прямі та обернені показники продуктивності праці Застосовувати знання теми при розв'язуванні ситуаційних завдань щодо нарахування оплати праці персоналу підприємства. Знати економічну суть та склад основного, оборотного та інтелектуального капіталу підприємства. Розуміти поняття і види нематеріальних ресурсів. Застосовувати знання теми при виконанні практичних завдань. Аналізувати структуру основного та оборотного капіталу підприємства. Знати економічну суть інвестиційних ресурсів підприємства та поняття і види інноваційної діяльності. Вміти здійснювати оцінку економічної ефективності виробничих інвестицій та оцінку ефективності технічних та організаційних нововведень. Аналізувати структуру інвестицій в основний капітал та основні напрямки науково-технічного прогресу.
РН15 РН2 РН3	Знати поняття витрат виробництва і собівартості продукції. Вміти визначати собівартість продукції підприємства. Аналізувати витрати виробництва. Розуміти різницю між повною та виробничою собівартістю. Застосовувати знання та вміння при проведенні розрахунків в запропонованих задачах.

	Використовувати методи калькулювання собівартості продукції при її обчисленні. Знати економічний зміст ціни. Вміти формувати ціну продукту. Розуміти принципи ціноутворення на продукцію. Застосовувати знання та вміння при проведенні розрахунків в запропонованих задачах. Знати показники, які характеризують результати діяльності підприємства. Вміти розрізняти показники результату та економічної ефективності діяльності підприємства. Розуміти важливість даних показників при оцінці фінансово – господарського стану підприємства. Застосовувати знання та вміння при проведенні розрахунків в запропонованих задачах. Знати суть економічної ефективності діяльності підприємства. Вміти систематизувати показники ефективності діяльності підприємства. Аналізувати економічний стан підприємства. Розуміти необхідність, принципи та точність проведених розрахунків при аналізі економічного стану підприємства. Застосовувати знання з даної теми при прийнятті ефективних рішень щодо професійної діяльності і розв’язання економічних завдань у сфері землеустрою.

6. Методи навчання і викладання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності
  - словесні методи: лекція, розповідь, пояснення;
  - наочні методи: ілюстрування, демонстрування, спостереження;
  - практичні методи: вправи, практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату, доповіді).
2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності
  - методи формування пізнавальних інтересів: створення ситуації інтересу й новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду.
3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання
  - інтерактивні методи навчання: дискусії, диспути, дебати; розроблення презентацій;
  - комп’ютерні, мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій, дистанційне навчання.
4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:
  - методи усного контролю: опитування; бесіда; доповідь;
  - методи письмового контролю: контрольна робота; самостійна робота.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Економічна наука про підприємство та основи підприємництва.

Предмет і метод економічної науки про підприємство. Мета і основні напрями діяльності підприємства, сутність підприємства як господарського суб'єкта. Основні риси підприємства. Види підприємств у відповідності з чинним законодавством України. Класифікація підприємств в залежності від масштабів виробництва та за економічним значенням.

Сутність підприємства як форма господарювання у підприємстві. Функції та умови підприємства, його ознаки та принципи. Особливості основних видів підприємства.

Тема 2. Майнові та земельні ресурси підприємства.

Економічна сутність, структура і класифікація основних засобів підприємства. Вартість оцінка основних засобів, знос та амортизація. Відтворення основних засобів та його види. Показники технічного стану та динаміки основних засобів. Ефективність використання основних засобів: показники оцінки та шляхи підвищення.

Земля як особливий природний виробничий ресурс. Особливості землеволодіння і землекористування вітчизняних аграрних виробників. Ефективність використання орних земель аграрних виробників. Перспективи розвитку раціонального сільськогосподарського землекористування.

Склад, структура і класифікація оборотних засобів підприємства. Поняття та матеріальний склад оборотних фондів підприємства. Нормування оборотних засобів. Показники ефективності використання оборотних засобів. Значення та шляхи прискорення оборотності оборотних засобів підприємства.

Нематеріальні ресурси і активи підприємства.

Тема 3. Персонал підприємства, та його продуктивність, мотивація праці.

Сутнісна характеристика «трудові ресурси» та персонал підприємства. Основні завдання управління трудовими ресурсами підприємства. Структура персоналу підприємства. Показники наявності та руху персоналу. Кадрова політика підприємства. Продуктивність праці та чинники, що на неї впливають. Форми мотивації праці і працівників. Форми та системи оплати праці. Форми та системи преміювання.

Тема 4. Витрати виробництва та собівартість продукції підприємництва.

Загальна характеристика витрат підприємства та її класифікація. Поняття собівартості продукції. Індивідуальна собівартість. Нормативна собівартість. Планова і фактична собівартість.

Планування собівартості продукції. Об'єкти калькуляції собівартості продукції в рослинництві та тваринництві. Статті калькуляції собівартості продукції промислового і аграрного виробництва. Методика визначення собівартості сільськогосподарської продукції. Прямі і накладні витрати.

Виробнича і повна собівартість продукції.

Тема 5. Економічні результати та ефективність діяльності підприємства.

Економічні результати діяльності підприємства. Формування і використання прибутку підприємства. Сутність і методи визначення рентабельності виробництва. Сутнісна характеристика та показники вимірювання ефективності виробництва.

Тема 6. Інвестиції та інвестиційно-інноваційна діяльність підприємства.

Інвестиції їх види і характеристика. Поняття інвестиційної діяльності. Суб'єкти та об'єкти інвестиційної діяльності підприємства. Процес планування капіталовкладень на підприємстві. Оцінка економічної ефективності інвестицій та інвестиційних проектів. Сутність НТП та інноваційної діяльності. Основні напрями НТП. Методика визначення економічної ефективності інновацій.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	Денна форма навчання 193Г36д_2024[1](стн) 193Г36д_2024			
	усього	у тому числі		
		лекції	практичні (семінарські)	самостійна робота
Тема 1. Економічна наука про підприємство та основи підприємництва.	16	4	2	10
Тема 2. Майнові та земельні ресурси підприємства.	18	4	4	10
Тема 3. Персонал підприємства та його продуктивність і мотивація праці.	14	2	2	10
Тема 4. Витрати виробництва та собівартість продукції підприємства.	14	2	2	10
Тема 5. Економічні результати та ефективність діяльності підприємства.	14	2	2	10
Тема 6. Інвестиції та інвестиційно-інноваційна діяльність підприємства.	14	2	2	10
Індивідуальні завдання в т.ч. контрольна робота	-	-	-	-
Разом	90	16	14	60

8. Теми практичних занять

Назви тем	Кількість годин денна форма 193Г36д_2024[1](стн) 193Г36д_2024
Тема 1. Економічна наука про підприємство та основи підприємництва.	2
Тема 2. Майнові та земельні ресурси підприємства.	4
Тема 3. Персонал підприємства та його продуктивність і мотивація праці.	2
Тема 4. Витрати виробництва та собівартість продукції підприємства.	2
Тема 5. Економічні результати та ефективність діяльності підприємства.	2
Тема 6. Інвестиції та інвестиційно-інноваційна діяльність підприємства.	2
Індивідуальні завдання в т.ч. контрольна робота	-
Разом	14

9. Теми самостійної роботи

Назви тем	Кількість годин денна форма 193ГЗбд_2024[1](стн) 193ГЗбд_2024
Тема 1. Економічна наука про підприємство та основи підприємництва.	10
Тема 2. Майнові та земельні ресурси підприємства.	10
Тема 3. Персонал підприємства та його продуктивність і мотивація праці.	10
Тема 4. Витрати виробництва та собівартість продукції підприємства.	10
Тема 5. Економічні результати та ефективність діяльності підприємства.	10
Тема 6. Інвестиції та інвестиційно-інноваційна діяльність підприємства.	10
Індивідуальні завдання в т.ч. контрольна робота	-
Разом	60

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої має сприяти закріпленню теоретичного матеріалу та практичних навичок. Цей вид роботи реалізується шляхом самостійного використання недоопрацьованих завдань в аудиторії та підготовки до тестування

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання / результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання / результатів навчання
ПРН05 Застосовувати концептуальні знання природничих і соціально-економічних наук при виконанні завдань геодезії та землеустрою. ПРН15 Розробляти і приймати ефективні рішення щодо професійної діяльності у сфері геодезії та землеустрою, у тому числі за умов невизначеності.	Виконання вправ на практичних заняттях і поточне опитування виконання завдань самостійної роботи, перевірка розв'язання задач і тестів.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Поточний контроль здійснюється на практичних заняттях впродовж семестру. Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти-залік.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назви тем	Форми оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти				Разом
	практичні заняття		самостійна робота		
	виконання вправ	опитування	розв'язування задач	розв'язування тестів	
Тема 1. Економічна наука про підприємство та основи підприємництва.	6	6	-	3	15
Тема 2. Майнові та земельні ресурси підприємства.	6	6	2	3	17
Тема 3. Персонал підприємства та його продуктивність і мотивація праці.	6	6	2	3	17
Тема 4. Витрати виробництва та собівартість продукції підприємства.	6	6	2	3	17
Тема 5. Економічні результати та ефективність діяльності підприємства.	6	6	2	3	17
Тема 6. Інвестиції та інвестиційно-інноваційна діяльність підприємства.	6	6	2	3	17
Разом	36	36	10	18	100

Шкала і критерії оцінювання

Оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

– *усне опитування (0-6 бала)*. *0 балів* – здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або відповіді невірні та не відображають визначені результати навчання; *3 бали* – здобувач вищої освіти в цілому орієнтується у проблемі, яка розглядається, але відповіді поверхові та містять багато помилок або неточностей; *4 бали* – здобувач вищої освіти орієнтується у проблемі, яка розглядається, відповіді містять певні помилки та неточності та частково відображають визначені результати навчання; *5 балів* – відповіді правильні, обґрунтовані, здобувач вищої освіти добре володіє матеріалом, який розглядається. *6 балів* – відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання та повністю відображає визначені результати навчання;

– *виконання вправ на практичних заняттях* – завдання на практичному занятті розраховані на групове виконання та письмові індивідуальні висновки (розв'язок задач та формулювання на основі аналізу фінансової звітності висновків щодо виявлення тенденцій зміни економічних показників роботи сільськогосподарських підприємств (0 – 6 балів). *0 балів* – потрібне повторне виконання; *1 бал* – здобувач вищої освіти частково володіє матеріалом, не в змозі викласти зміст основних показників і висновків, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив окремі завдання, частково забезпечивши відображення запланованих результатів навчання; *2 бали* – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість завдань частково забезпечивши відображення запланованих результатів навчання; *3 бали*: здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого

всестороннього аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину завдань та демонструє досягнення половини запланованих результатів навчання; *4 бали* – здобувач вищої освіти достатньо володіє матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому окремі несуттєві неточності та помилки. Правильно вирішив більшість завдань та демонструє досягнення більшої частини запланованих результатів навчання; *5 балів* – здобувач вищої освіти в повній мірі володіє матеріалом, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. При викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, але здобувач вищої освіти демонструє досягнення більшої частини запланованих результатів навчання; *6 балів* – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє матеріалом, правильно вирішив усі завдання. Відповідь характеризує уміння виявляти та розв'язувати проблему, інтегрувати знання, повністю відображає визначені результати навчання;

– *розв'язування тестів* (0 – 3 бали) до однієї теми. Нараховується *0 балів* – понад 50% відповідей невірні; *1 бал* – вірні 51 – 75 % відповідей; 2 бали вірні 76 – 90% відповідей; *3 бали* вірні 91 % і більше відповідей;

- *розв'язування задач самостійної роботи*. Передбачено по 2 задачі до 5 тем. За кожну розв'язану задачу; 0 балів – задача не розв'язана або розв'язана невірно; 1 бал – задача розв'язана повністю та має вірний результат розв'язку. Здобувач вищої освіти допускається до здачі заліку за умов результатів навчання (виконання вправ, опитування, розв'язування самостійних задач і тестів) не менше 59 балів.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни

Мультимедійний проектор, мережа Wi-Fi, платформа MS Windows 10 Pro, Windows 10 Edu, Office365(10000 ліцензія для студентів), Internet – браузер, Електронна бібліотека ПДАУ, Електронний репозитарій ПДАУ.

13. Політика навчальної дисципліни

1. Академічна доброчесність

Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерел інформації.

Під час роботи над завданнями не допустимо порушення академічної доброчесності: при використанні Інтернет ресурсів та інших джерел інформації студент повинен вказати джерело використане в ході виконання завдання.

У разі виявлення факту плагіату студент отримує за завдання 0 балів.

Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці: <https://www.pdau.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist> (Академічна доброчесність ПДАУ)

2. Академічна мобільність

Є можливість опанування даної навчальної дисципліни за програмами академічної мобільності (внутрішньої, міжнародної) за наявними укладеними угодами (договорами) між Університетом та закладом-партнером та/або індивідуальними запрошеннями. Визнання та перезарахування результатів такого навчання відбувається спеціально створеною комісією на підставі поданих здобувачем вищої освіти відповідних документів з використанням Європейської кредитно-трансферної системи. Організаційні процеси навчання за програмами академічної мобільності регламентуються Положенням про академічну мобільність здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

3. Неформальна/інформальна освіта

На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній/інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні. Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального/інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

Назва теми	Навчальна платформа	Назва курсу	Посилання на курс
Тема 1. Економічна наука про підприємство та основи підприємництва.	Prometheus	Як почати власну справу в часи невизначеності: покроковий гайд від ТОП підприємців України	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+SYOBTU101+2023_T1
Тема 2. Майнові та земельні ресурси підприємства.	Prometheus	Оцінка шкоди довкіллю від російської агресії	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:ANTS+EDA101+2023_T1
Тема 6. Інвестиції та інвестиційно-інноваційна діяльність підприємства.	Prometheus	Основи фінансів та інвестицій	https://prometheus.org.ua/course/course-v1:Prometheus+FIN101+2020_T2

4. Дедлайни та перескладання

Усі завдання, передбачені програмою мають бути виконані у встановлений термін. Якщо студент відсутній з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача.

Виконання завдань з порушенням термінів без поважних причин оцінюється на 25 % нижче за одержаний бал.

За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни студент видаляється з заняття, за заняття отримує 0 балів.

Студент, який спізнився, вважається таким, що пропустив заняття з неповажної причини з виставленням 0 балів за заняття, і при цьому має право бути присутнім на занятті.

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Економіка підприємства : підручник / під заг. ред. д.е.н., проф. Ковальської Л.Л. та проф. Кривов'язюка І.В. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 700 с.
2. Лисак, Л.О. Андреева, Л.О. Болтянська Економіка підприємства: навчальний посібник Мелітополь: Люкс, 2020. 272 с.
3. Економіка підприємства [Текст]: підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. – Луцьк : Вежа-Друк, 2021. – 1 електрон. опт. диск (CD-ROM). 768 с.
4. Шарко М.В., Мешкова-Кравченко О.М., Радкевич О.М. Економіка підприємства: навчальний посібник Херсонський національний технічний університет (ХНТУ), 2024. 436 с.
5. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2-е вид., 2019. 304 с.
6. Яркіна Н. М. Економіка підприємства: навч. посіб. 2-ге вид. перероб. та допов.. Київ: Ліра-К, 2020. 596 с.
7. Кузьмин В.М. Економіка підприємства та управлінська економіка: практикум. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 51 с.
8. Куцик В. І., Кліпкова О. І. Економіка і управління підприємствами у схемах і таблицях : навчальний посібник. Львів : ЛТЕУ, 2020. 316 с.
9. Економіка підприємства : навч. посіб. / [Л.С. Шевченко, О.С. Марченко, О.А. Гриценко та ін.]; за заг. ред. Л.С. Шевченко. – 3-тє вид., перероб. і допов. Харків: Право, 2021. 212 с.
10. Болтянська Л.О Економіка підприємства: Курс лекцій Мелітополь: Люкс, 2020. 164 с.

Допоміжні

1. Андрійчук В. Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: підруч. К.: КНЕУ, 2013. 779 с.
2. Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Економіка підприємства: навчальний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів вищих навчальних закладів. Харків: ХНАДУ, 2018. 292 с.
3. Яковлев А.І., Ларка Л.С. Економіка підприємства: магістерський курс. навч. посібник. Харків, Нац. техн. ун-т "Харків. політехн. ін-т. 2018. 515 с. URL: <http://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/35864> .
4. Іляшенко А.Х., Корбутяк А.Г., Сокровольська Н.Я., Юрій Е.О. Оцінка вартості підприємства: навчальний посібник Чернівці: ЧНУ ім. Ю. Федьковича, 180 с. URL: https://drive.google.com/open?id=172hn98ohMp_0aMxSDYN9XGzWeTyiL8k7
5. Ковальчук Н.О., Федішин М.П., Жаворонок А.В., Абрамова А.С. Управління фінансовою санацією підприємства: навчальний посібник. Чернівці: Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича. 2019. 231 с. URL: https://drive.google.com/open?id=1O9MqpU9zLP7t9z_Qq8lsRwTQ0hUyHsRx
6. Кулик Т.П. Організація, планування і управління виробництвом : навч. посіб. Івано-Франківськ : ІФНТУНГ, 2019. 232 с.

7. Кузьмин В.М. Економіка підприємства: навч. посібник. 2-е вид, перероб. та доп. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2016. 195 с.
8. Мазур Н.А., Семенець І.В., Лопашук І.А. Економіка торговельного підприємства: навч. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 192 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1OGJ7-yPW5TV2cAAZDk6pcpZaaOU9ytIT/view>
9. Храмов В.О., Ботрук А.П. основи управління персоналом: навч. метод. посібн. К.: МАУП, 2011. 109 с.
10. Фролов В.П. Адаптація системи мотивації праці до умов ринку. Фінанси України. № 5. 2011. С. 10.
11. Оплата праці в сільськогосподарському виробництві. О.А. Аврамчук, О.Д. Балан, В.В., Вітвіцький, Ю.Я. Лузан, В.В. Павленко, О.В. Шкільов. К.: Центр «Агропромпраця». 2009. 464 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://www.president.gov.ua>.
2. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
3. Урядовий портал. Єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: www.kmu.gov.ua.
4. Офіційний веб-сайт Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>.
5. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів України. URL: <https://mof.gov.ua/uk>.
6. Офіційний веб-сайт Міністерства соціальної політики України. URL: <https://www.msp.gov.ua>.
7. Офіційний веб-сайт Державної служби статистики України. URL: www.ukrstat.gov.ua.
8. Веб-сайт наукової бібліотеки ДВНЗ «Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника». URL: <http://lib.pu.if.ua>.
9. Веб-сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>.
10. Офіційний сайт Українського центру економічних і політичних досліджень ім. Разумкова. URL: <http://razumkov.org.ua>.
11. Портал для підприємців. URL: <https://sme.gov.ua>.
12. Мережа бізнес-інформації. URL: <https://bin.ua>.
13. Господарський кодекс України від 16.01.2003. № 436-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
14. Методичні рекомендації з бухгалтерського обліку біологічних активів, затверджені наказом Міністерства Фінансів України № 1315 від 29.12.2006 р. URL: www.rada.gov.ua.
15. Податковий кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
16. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 7 лютого 2013 р. № 73. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.

17. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 27 квітня 2000 р. № 92. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>

18. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 30 «Біологічні активи», затверджене наказом Міністерства Фінансів України від 18.11.2005 р. № 790. URL: www.rada.gov.ua.

19. Постанова Кабінету Міністрів України “Про затвердження Типового положення з планування, обліку і калькулювання собівартості продукції (робіт, послуг) сільськогосподарських підприємств” № 630 (630-2002-п) від 16.05.2002). URL: <http://uazakon.com/big/text1406/pg1.htm>.